Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0341

Resne politične razmere v Gvineji Bissau po državnem udaru 26. novembra

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. decembra 2025 o resnih političnih razmerah v Gvineji Bissau po državnem udaru 26. novembra (2025/3027(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 150(5) in 136(4) Poslovnika Parlamenta,

A. ker so v Gvineji Bissau 23. novembra 2025 potekale splošne volitve; ker glavna opozicijska stranka PAIGC na njih ni smela kandidirati;

B. ker je vojaška skupina pod vodstvom generala Horte N'Tama 26. novembra 2025 s silo prevzela oblast in na predvečer uradne razglasitve volilnih izidov nezakonito prekinila volilni proces; ker so se zaradi vezi med vodjo državnega udara in mandatarjem, predsednikom Embalójem, pojavile resne obtožbe, da se je z državnim udarom preprečil njegov poraz na volitvah;

C. ker so protestniki pozvali oblasti, naj objavijo volilne izide; ker vojaška hunta hudo zatira državljanske svoboščine in se poroča o kršitvah človekovih pravic protestnikov in novinarjev, pri čemer je bilo samovoljno pridržanih vsaj 18 oseb, med njimi vladni uslužbenci, mirovni sodniki in vodje politične opozicije;

D. ker so bili vodje politične opozicije aretirani na dan državnega udara in so odtlej pridržani v osamitvi, ne da bi imeli dostop do obrambe;

E. ker se je predsedniški kandidat Fernando Dias da Costa zatekel na nigerijsko veleposlaništvo; ker je predsednik Embaló smel zapustiti državo;

F. ker je bilo sodelovanje Gvineje Bissau v Afriški uniji, Skupnosti portugalsko govorečih držav in Gospodarski skupnosti zahodnoafriških držav začasno prekinjeno, dokler se znova ne vzpostavi ustavni red;

1. odločno obsoja, da je vojska 26. novembra 2025 prevzela oblast in prekinila volilni proces; zavrača neustavno menjavo vlade in poziva, naj se v Gvineji Bissau takoj znova vzpostavi ustavni red in nadaljuje volilni postopek;

2. odločno obsoja, da varnostne sile proti prebivalstvu nesorazmerno uporabljajo silo; poziva vse strani, naj se vzdržijo nasilja; poziva, naj se izvede neodvisna preiskava kršitev človekovih pravic in zagotovi, da bodo odgovorni za državni udar in kršitve človekovih pravic odgovarjali za ta dejanja;

3. zahteva, naj se takoj in brezpogojno izpustijo vodje politične opozicije Domingos Simões Pereira, Octávio Lopes, Marciano Indi in Roberto Mbesba ter vse druge samovoljno pridržane osebe;

4. obsoja, da hunta nasilno zatira aktiviste, novinarje, zagovornike človekovih pravic in civilno družbo; poziva, naj se odpravijo vse omejitve za neodvisne medije in naj se končajo vse oblike preganjanja civilne družbe;

5. poziva volilno komisijo Gvineje Bissau, naj objavi preverjene volilne izide, ne da bi se v to vmešala vojska ali politika;

6. poziva, naj med vsemi glavnimi deležniki poteka vključujoč politični dialog, ki bi ga podprli regionalni akterji, da se bodo izvedle strukturne reforme za okrepitev demokracije in pravne države;

7. poziva EU, naj takoj pregleda svoje sporazume in finančna sredstva, naj poskrbi, da se s sredstvi za sodelovanje ne bi krepile hunta ali druge avtoritarne strukture, in naj da prednost podpori za demokratično civilno družbo;

8. poziva Svet, naj razmisli o omejevalnih ukrepih proti tistim, ki so odgovorni za državni udar in vsesplošne kršitve človekovih pravic;

9. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, oblastem Gvineje Bissau, afriškim regionalnim organizacijam, Skupnosti portugalsko govorečih držav in Organizaciji združenih narodov.